

PAŃSTWOWA WYŻSZA SZKOŁA ZAWODOWA W NOWYM SĄCZU

KARTA PRZEDMIOTU

obowiązuje studentów rozpoczynających studia w roku akademickim 2013/2014

Instytut Ekonomiczny

Kierunek studiów: Ekonomia

Profil: Ogólnoakademicki

Forma studiów: Stacjonarne

Kod kierunku: E

Stopień studiów: I

Specjalności: Ekonomika turystyki i rekreacji
                  Administracja i finanse sektora publicznego
                  Finanse i rachunkowość przedsiębiorstw
                  Fundusze i projekty Unii Europejskiej

1 PRZEDMIOT

NAZWA PRZEDMIOTU	Historia gospodarcza
KOD PRZEDMIOTU	IE E AIS A11 13/14
KATEGORIA PRZEDMIOTU	Przedmioty podstawowe
LICZBA PUNKTÓW ECTS	3
SEMESTRY	1

2 RODZAJ ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW

SEMESTR	WYKŁAD	CWICZENIA	LABORATORIUM	PROJEKT	SEMINARIUM
1	30				

3 CELE PRZEDMIOTU

Cel 1 Student posiada wiedzę o miejscu historii gospodarczej w systemie ekonomicznych. Wie jakie były istotne problemy i fazy rozwoju gospodarczego świata od okresu wspólnoty pierwotnej po okres XXI wieku. Powinien wiedzieć kiedy dokonały się przemiany w gospodarce antycznej umożliwiające przejście do gospodarki feudalnej, znać procesy przemian zachodzące w feudalizmie, które doprowadziły do powstania miast, rzemiosła cechowego, kryzysu renty feudalnej, wiedzieć kiedy i dlaczego doszło do wielkich odkryć geograficznych i jakie były ich skutki. Potrafi posługiwać się podstawową terminologią używaną w historii gospodarczej. Ma wiedzę na

temat gospodarki rynkowej oraz jej mechanizmów w ujęciu historycznym. Potrafi rozróżnić i scharakteryzować podstawowe rodzaje systemów gospodarczych jakie występowały w historii gospodarczej świata. Ma świadomość dotyczącą funkcjonowania rynku oraz gospodarowania w warunkach ograniczonych zasobów na przykładzie wydarzeń i procesów historycznych. Potrafi właściwie analizować przyczyny, przebieg oraz skutki procesów obserwowalnych w historii gospodarczej świata. Potrafi dobrać odpowiednie metody i narzędzia do opisu oraz analizy problemów historii gospodarczej. Potrafi wyjaśnić istotę i zinterpretować tendencje rozwojowe współczesnych systemów gospodarczych na przykładzie odniesień historycznych i wiedzy z zakresu historii gospodarczej. Potrafi analizować i oceniać procesy zachodzące w sferze dóbr i usług prywatnych oraz publicznych na przestrzeni lat, dekad i wieków. Na podstawie danych historycznych ma świadomość istnienia ograniczeń dla polityki ekonomicznej i społecznej.

Cel 2 Rozumie potrzebę stałego podnoszenia kwalifikacji zawodowych i kompetencji społecznych.

4 WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

a Geografia gospodarcza w zakresie szkoły średniej. Znajomość procesów dziejowych w zakresie szkoły średniej.

5 EFEKTY KSZTAŁCENIA

- EK1** Wiedza: Student posiada wiedzę o miejscu historii gospodarczej w systemie ekonomicznych. Wie jakie były istotne problemy i fazy rozwoju gospodarczego świata od okresu wspólnoty pierwotnej po okres XXI wieku. Powinien wiedzieć kiedy dokonały się przemiany w gospodarce antycznej umożliwiające przejście do gospodarki feudalnej, znać procesy przemian zachodzące w feudalizmie, które doprowadziły do powstania miast, rzemiosła cechowego, kryzysu renty feudalnej, wiedzieć kiedy i dlaczego doszło do wielkich odkryć geograficznych i jakie były ich skutki. Ma wiedzę na temat gospodarki rynkowej oraz jej mechanizmów w ujęciu historycznym. Potrafi rozróżnić i scharakteryzować podstawowe rodzaje systemów gospodarczych jakie występowały w historii gospodarczej świata.
- EK2** Umiejętności: Ma świadomość dotyczącą funkcjonowania rynku oraz gospodarowania w warunkach ograniczonych zasobów na przykładzie wydarzeń i procesów historycznych. Potrafi właściwie analizować przyczyny, przebieg oraz skutki procesów obserwowalnych w historii gospodarczej świata. Potrafi dobrać odpowiednie metody i narzędzia do opisu oraz analizy problemów historii gospodarczej. Potrafi wyjaśnić istotę i zinterpretować tendencje rozwojowe współczesnych systemów gospodarczych na przykładzie odniesień historycznych i wiedzy z zakresu historii gospodarczej.
- EK3** Umiejętności: Potrafi rozróżnić i scharakteryzować podstawowe rodzaje systemów gospodarczych jakie występowały w historii gospodarczej świata. Potrafi analizować i oceniać procesy zachodzące w sferze dóbr i usług prywatnych oraz publicznych na przestrzeni lat, dekad i wieków. Na podstawie danych historycznych ma świadomość istnienia ograniczeń dla polityki ekonomicznej i społecznej.
- EK4** Umiejętności: Rozumie potrzebę stałego podnoszenia kwalifikacji zawodowych i kompetencji społecznych

6 TREŚCI PROGRAMOWE

WYKŁAD

LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
W1	Jak gospodarował człowiek w okresie prehistorii? Gospodarka w państwach cywilizacji antycznej. Kultury hydrologiczne. Znaczenie dalekosiężnego handlu: - Czym zajmuje się historia gospodarcza?; - Periodyzacja dziejów gospodarczych świata; - Pojęcie cykli rozwoju gospodarczego. Rewolucja neolityczna i jej znaczenie społeczno gospodarcze. Rola wielkich rzek w powstawaniu cywilizacji. Gdzie narodziło się rolnictwo? Ekonomiczne podstawy greckiej cywilizacji. Osiągnięcia gospodarcze rzymskiego imperium. Kryzys gospodarki Imperium Rzymskiego w III w. n.e. Ekonomiczne przyczyny upadku Imperium. Kolonat	2
W2	Przesłanki rozwoju gospodarki europejskiej okresu wczesnego średniowiecza - do XIII wieku: Rolnictwo podstawą rozwoju społeczeństwa w średniowieczu. Geneza i istota gospodarki feudalnej; - Pojęcie feudalnej własności i renty feudalnej. - Podział stanowy społeczeństwa feudalnego; - Gospodarka towarowa; - Rozwój miast europejskich i ich funkcje. Rola cechów gospodarczych w procesie wytwarzania i zarządzania. Pieniądz powstanie, nowych instytucji finansowych. System grodzień. Owce zjadły ludzi.	1
W3	Przyczyny, przebieg i konsekwencje kryzysu gospodarki europejskiej XIV i XV wieku. Średniowieczne korzenie gospodarki kapitalistycznej. Dualizm gospodarczy Europy.- Czarna śmierć i jej konsekwencje;- Ekspansja gospodarcza Europy; - odkrycia geograficzne i ich konsekwencje; - Związek miast hanzeatyckich Rewolucja cen.	1
W4	Europejska gospodarka, budowanie rynku światowego w latach 1600 1750. Kształtowanie się kapitalistycznego systemu w rolnictwie, handlu, przemyśle: - Cechy kapitalizmu handlowego. - Czynniki wzrostu gospodarczego, Europa w czasie rewolucji w Niderlandach i Anglii.	1
W5	Rewolucje przeobrażają świat :-Myśl polityczno społeczna oświecenia;-Rewolucja amerykańska 1776 1783; - Znaczenie Wielkiej Rewolucji Francuskiej; - Rewolucja przemysłowa w Anglii w latach 1760 1830; -Rewolucja demograficzna, przemiany ludnościowe do połowy XIX wieku. Zmiany w transporcie, hutnictwie, wynalazek maszyny parowej.	1
W6	Tryumf gospodarki liberalnej lata 1750 1870 i jej znaczenie:-Fizjokratyzm,; - Angielska klasyczna ekonomia polityczna; - Liberalizm gospodarczy i polityczny; -industrializacja w Europie i USA.	1
W7	Rewolucja Agrarna w świecie i jej konsekwencje: - Przesłanki techniczno - społeczne rewolucji agrarnej; -Społeczno ekonomiczne aspekty rewolucji agrarnej; - Znaczenie i konsekwencje tych przemian w rolnictwie.	1
W8	Ugruntowanie Kapitalizmu wolnokonkurencyjnego i jego charakterystyka: - Cykliczność rozwoju gospodarczego; - Formowanie się społeczeństwa klasowego; - Położenie klasy robotniczej; - Powstanie związków zawodowych; - Ruch socjalistyczny.	1
W9	Skutki znaczenie drugiej rewolucji przemysłowej 1870 1914: - Postęp techniczny i organizacyjny; - Rozwój produkcji przemysłowej; - Postęp w transporcie, komunikacji; - Następstwa ekonomiczne i społeczne industrializacji.	1
W10	Istotne zjawiska i procesy gospodarcze zachodzące w świecie w okresie 1870 1914. Rozchwianie tradycyjnego podziału pracy w gospodarce międzynarodowej:- Monopolizacja gospodarki; - Eksport kapitału; - Kolonializm i jego następstwa; - Protekcjonizm handlowy.	1
W11	Sytuacja starych mocarstw; odmienności w ich położeniu, gospodarczym, politycznym i społecznym. Powstanie gospodarki światowej, - Zmiany w strukturze dochodu narodowego. Postęp techniczny i organizacyjny w gospodarce światowej. Energia elektryczna, silnik spalinowy, Nowe osiągnięcia w dziedzinie chemii, fizyki.	1

WYKŁAD

LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
W12	Nowe mocarstwa przychodzą na ucztę kiedy wszystkie miejsca są już zajęte. Rozwój gospodarczy: Rzeszy Niemieckiej, USA, Japonii. Rozwój gospodarczy dawnych mocarstw Wielkiej Brytanii, Francji, Rosji, Monarchii austro-węgierskiej.	1
W13	Gospodarka świata w okresie pierwszej wojny światowej. Pierwsza wojna światowa i jej konsekwencje gospodarcze.	1
W14	Przebudowa i odbudowa światowej gospodarki, lata 1918 1924. Złote lata 20. Stabilizacja systemu kapitalistycznego.	1
W15	Sukcesy gospodarcze i rodzące się zagrożenia gospodarki światowej 1924 1929. Sztuczna prosperity. Postęp techniczny i organizacyjny, Monopolizacja. Rozwój innych państw.	1
W16	Wielki kryzys gospodarczy 1929 1933. Przyczyny wielkiego kryzysu gospodarczego, jego przebieg i konsekwencje. Różne stanowiska ekonomistów, oceniających przyczyny i skutki wielkiego kryzysu gospodarczego.	1
W17	Wychodzenie z kryzysu. Interwencjonizm państwowy. Teoria Keynesa. Sposoby i środki nakręcania koniunktury. New Deal w Stanach Zjednoczonych. Przebieg i konsekwencje kryzysu w państwach Europy. Pierwsze państwo socjalistyczne i jego gospodarka. NEP Nowa polityka gospodarcza ZSRR na drodze do totalitaryzmu i industrializacji. Ekonomiczno społeczne skutki kolektywizacji i rolnictwa. Kolejne pięć lat. Ocena okresu 1917 1941. Świat w okowach II wojny światowej.	2
W18	Dwubiegunowość świata i gospodarki. Konfrontacja systemów. Przemiany w przemyśle i rolnictwie. Tendencje integracyjne. Globalne problemy polityki i gospodarki światowej. Przemiany społeczne, polityczne, kulturowe oraz gospodarcze w krajach bloku socjalistycznego. Początki integracji gospodarczej Zachodu. Zimna wojna. Współistnienie systemów politycznych i gospodarczych. Świat po okresie zimnej wojny, współistnienie systemów. Pokojowe współistnienie, Konflikty militarne, konfrontacja ekonomiczna. Krach systemu z Breton Woods.	2
W19	Kraje kapitalistyczne rozwiniętej gospodarki rynkowej. Państwa dobrobytu. Recesje 1954r. oraz lat 1957 1958. Gospodarka rozwiniętych państw Europy Zachodniej 1955 1980. Cechy gospodarki realnego socjalizmu. Przyczyny kryzysów gospodarki socjalistycznej. Przemiany polityczne w ZSRR Epoka Chruszczowa i Breżniewa. Kryzysy i konflikty w Państwach realnego socjalizmu.	2
W20	Zmierzch kolonializmu Trzeci Świat, jego problemy i zagrożenia. Próby rozwiązania globalnych problemów Trzeciego Świata, Państwa nowo uprzemysłowione w Azji i Ameryce Łacińskiej. Kraje socjalistyczne i rozpad gospodarki realnego socjalizmu. Przyczyny kryzysu gospodarki socjalistycznej. Nowe tendencje gospodarki światowej. Ekonomiczne przesłanki upadku realnego socjalizmu.	2
W21	Narastanie dysproporcji gospodarczych w latach 1981 1991. Nowa rola Stanów Zjednoczonych w polityce i światowej gospodarce. Zjednoczenie Niemiec i konsekwencje tego faktu. Postępy integracji gospodarczej Europy Zachodniej. Ekonomiczne znaczenie upadku gospodarki socjalistycznej. Globalne problemy polityki światowej w latach przełomu wieków XX i XXI. Nowy ład ekonomiczny po roku 1990. Handel światowy, Globalny ruch kapitału. Światowe kryzysy gospodarcze.	2
W22	Gospodarka Polski w latach 1945 1981. Blaski cienie. Główne problemy ekonomiczne współczesnego świata. Wyzwania i zagrożenia. Polska gospodarka czasów transformacji.	3
	RAZEM	30

7 METODY DYDAKTYCZNE

M1 Wykłady

M2 Debata

M3 Prezentacje multimedialne

M4 Studium przypadku

8 OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA

FORMA AKTYWNOŚCI	ŚREDNIA LICZBA GODZIN NA ZREALIZOWANIE AKTYWNOŚCI
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	30
Konsultacje przedmiotowe	6
Egzaminy i zaliczenia w sesji	2
Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zalecanej literatury	29
Opracowanie wyników	8
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	0
SUMARYCZNA LICZBA GODZIN DLA PRZEDMIOTU WYNIKAJĄCA Z CAŁEGO NAKŁADU PRACY STUDENTA	75
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	3

9 SPOSOBY OCENY

OCENA FORMUJĄCA

F1 Aktywność na zajęciach

F2 Egzamin

KRYTERIA OCENY

EFEKT KSZTAŁCENIA 1		MIEJSCE WERYFIKACJI	OPIS WERYFIKACJI EK 1
NA OCENĘ 3	Student posiada ogólną wiedzę o miejscu historii gospodarczej w systemie ekonomicznych. Ma ogólną wiedzę na temat jakie były istotne problemy i fazy rozwoju gospodarczego świata od okresu wspólnoty pierwotnej po okres XXI wieku. Ma podstawową wiedzę na temat faz rozwoju gospodarczego świata. Ma podstawową wiedzę na temat gospodarki rynkowej oraz jej mechanizmów w ujęciu historycznym.	wykład	80% ocena z wykładu + 10% ocena z aktywności na zajęciach

NA OCENĘ 4	Student posiada szczegółową wiedzę o miejscu historii gospodarczej w systemie ekonomicznych. Ma szczegółową wiedzę na temat jakie były istotne problemy i fazy rozwoju gospodarczego świata od okresu wspólnoty pierwotnej po okres XXI wieku. Ma wiedzę na poziomie dobrym na temat faz rozwoju gospodarczego świata. Ma wiedzę na poziomie dobrym na temat gospodarki rynkowej oraz jej mechanizmów w ujęciu historycznym. Potrafi rozróżnić i scharakteryzować podstawowe rodzaje systemów gospodarczych jakie występowały w historii gospodarczej świata.		
NA OCENĘ 5	Student posiada szczegółową wiedzę o miejscu historii gospodarczej w systemie ekonomicznych. Ma szczegółową wiedzę na temat jakie były istotne problemy i fazy rozwoju gospodarczego świata od okresu wspólnoty pierwotnej po okres XXI wieku. Ma wiedzę na poziomie bardzo dobrym na temat faz rozwoju gospodarczego świata. Ma wiedzę na poziomie bardzo dobrym na temat gospodarki rynkowej oraz jej mechanizmów w ujęciu historycznym. Potrafi rozróżnić i scharakteryzować podstawowe rodzaje systemów gospodarczych jakie występowały w historii gospodarczej świata.		
EFEKT KSZTAŁCENIA 2		MIEJSCE WERYFIKACJI	OPIS WERYFIKACJI EK 2
NA OCENĘ 3	Ma ograniczoną świadomość dotyczącą funkcjonowania rynku oraz gospodarowania w warunkach ograniczonych zasobów na przykładzie wydarzeń i procesów historycznych. Potrafi w stopniu podstawowym analizować przyczyny, przebieg oraz skutki procesów obserwowalnych w historii gospodarczej świata. Potrafi w stopniu podstawowym dobrać odpowiednie metody i narzędzia do opisu oraz analizy problemów historii gospodarczej.	wykład	80% ocena z wykładu + 10% ocena z aktywności na zajęciach
NA OCENĘ 4	Ma dobrą świadomość dotyczącą funkcjonowania rynku oraz gospodarowania w warunkach ograniczonych zasobów na przykładzie wydarzeń i procesów historycznych. Potrafi analizować przyczyny, przebieg oraz skutki procesów obserwowalnych w historii gospodarczej świata. Potrafi dobrać odpowiednie metody i narzędzia do opisu oraz analizy problemów historii gospodarczej.		

NA OCENĘ 5	Ma bardzo dobrą świadomość dotyczącą funkcjonowania rynku oraz gospodarowania w warunkach ograniczonych zasobów na przykładzie wydarzeń i procesów historycznych. Potrafi właściwie analizować przyczyny, przebieg oraz skutki procesów obserwowalnych w historii gospodarczej świata. Potrafi dobrać odpowiednie metody i narzędzia do opisu oraz analizy problemów historii gospodarczej. Potrafi wyjaśnić istotę i zinterpretować tendencje rozwojowe współczesnych systemów gospodarczych na przykładzie odniesień historycznych i wiedzy z zakresu historii gospodarczej.		
EFEKT KSZTAŁCENIA 3		MIEJSCE WERYFIKACJI	OPIS WERYFIKACJI EK 3
NA OCENĘ 3	Potrafi rozróżnić i scharakteryzować podstawowe rodzaje systemów gospodarczych jakie występowały w historii gospodarczej świata.	wykład	80% ocena z wykładu + 10% ocena z aktywności na zajęciach
NA OCENĘ 4	Potrafi rozróżnić i scharakteryzować podstawowe rodzaje systemów gospodarczych jakie występowały w historii gospodarczej świata. Na podstawie danych historycznych ma świadomość istnienia ograniczeń dla polityki ekonomicznej i społecznej.		
NA OCENĘ 5	Potrafi rozróżnić i scharakteryzować podstawowe rodzaje systemów gospodarczych jakie występowały w historii gospodarczej świata. Potrafi analizować i oceniać procesy zachodzące w sferze dóbr i usług prywatnych oraz publicznych na przestrzeni lat, dekad i wieków. Na podstawie danych historycznych ma świadomość istnienia ograniczeń dla polityki ekonomicznej i społecznej.		
EFEKT KSZTAŁCENIA 4		MIEJSCE WERYFIKACJI	OPIS WERYFIKACJI EK 4
NA OCENĘ 3	Rozumie w stopniu podstawowym potrzebę stałego podnoszenia kwalifikacji zawodowych i kompetencji społecznych.	wykład	80% ocena z wykładu + 10% ocena z aktywności na zajęciach
NA OCENĘ 4	Rozumie w stopniu dobrym potrzebę stałego podnoszenia kwalifikacji zawodowych i kompetencji społecznych.		
NA OCENĘ 5	Rozumie w stopniu bardzo dobrym potrzebę stałego podnoszenia kwalifikacji zawodowych i kompetencji społecznych.		

OCENA DO INDEKSU (OCENA PODSUMOWUJĄCA)

średnia ocen z wszystkich efektów

WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU

a pozytywnie zaliczony egzamin

10 MACIERZ REALIZACJI PRZEDMIOTU

EFEKTY KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU	ODNIESIENIE DO EFEKTÓW KIERUNKOWYCH	CELE PRZEDMIOTU	TREŚCI PROGRAMOWE	METODY DYDAKTYCZNE
EK1	E_K04, E_W09, E_W01, E_U01, E_W06, E_U03, E_W12, E_K01, E_U04	Cel1, Cel2	W1, W2, W3, W4, W5, W6, W7, W8, W9, W10, W11, W12, W13, W14, W15, W16, W17, W18, W19, W20, W21, W22	M1, M2, M3, M4
EK2	E_K04, E_W09, E_W01, E_U01, E_W06, E_U03, E_W12, E_K01, E_U04	Cel1, Cel2	W1, W2, W3, W4, W5, W6, W7, W8, W9, W10, W11, W12, W13, W14, W15, W16, W17, W18, W19, W20, W21, W22	M1, M2, M3, M4
EK3	E_K04, E_W09, E_W01, E_U01, E_W06, E_U03, E_W12, E_K01, E_U04	Cel1, Cel2	W1, W2, W3, W4, W5, W6, W7, W8, W9, W10, W11, W12, W13, W14, W15, W16, W17, W18, W19, W20, W21, W22	M1, M2, M3, M4
EK4	E_K04, E_W09, E_W01, E_U01, E_W06, E_U03, E_W12, E_K01, E_U04	Cel2	W1, W2, W3, W4, W5, W6, W7, W8, W9, W10, W11, W12, W13, W14, W15, W16, W17, W18, W19, W20, W21, W22	M1, M2, M3, M4

11 WYKAZ LITERATURY**LITERATURA PODSTAWOWA:**

- [1] Landem D. S. — *Bogactwo i nędza narodów*, Warszawa, 2000, Muza
- [2] Cameron Rondo — *Historia gospodarcza świata. Od paleolitu do czasów najnowszych*, Warszawa, 1996, Książka i wiedza
- [3] Ciepielewski J., Kostrowicka I., Landau Z., Tomaszewski J. — *Dzieje gospodarcze świata do roku 1980*, Warszawa, 1985, Państwowe Wyd. Ekonomiczne

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Duda Józef, Orłowski Ryszard — *Gospodarka Polski w dziejowym rozwoju Europy do 1939*, Lublin, 1999, Wyd. Uniwersytetu Marii- Curie- Skłodowskiej
- [2] Jan Szpak, — *Historia Gospodarcza Powszechna*, Warszawa, 1993, Polskie wyd.Ekonomiczne

12 INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH

OSOBA ODPOWIEDZIALNA ZA KARTĘ

prof. dr hab. Jerzy Kornaś (kontakt: kornasj@o2.pl)

OSOBY PROWADZĄCE PRZEDMIOT

prof. dr hab. Jerzy Kornaś (kontakt: kornasj@o2.pl)

13 ZATWIERDZENIE KARTY PRZEDMIOTU DO REALIZACJI

(miejscowość, data)	(odpowiedzialny za przedmiot)	(kierownik zakładu)	(dyrektor instytutu)
---------------------	-------------------------------	---------------------	----------------------

PRZYJMUJĘ DO REALIZACJI (data i podpisy osób prowadzących przedmiot)

.....